

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง ผลของการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์เล่นสมมติที่ส่งเสริมความสนใจในการอ่านและเขียนของเด็กวัยอนุบาล มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์เล่นสมมติที่ส่งเสริมความสนใจในการอ่านและเขียนของเด็กวัยอนุบาล

สมมติฐานของการวิจัย

1. เด็กวัยอนุบาลที่เล่นในศูนย์เล่นสมมติที่มีการจัดสภาพแวดล้อมโดยใช้วัสดุอุปกรณ์ที่สัมพันธ์กับเรื่องที่เรียนและวัสดุอุปกรณ์ที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางภาษามีความสนใจในการอ่านมากกว่าเด็กวัยอนุบาลที่เล่นในศูนย์เล่นสมมติที่มีการจัดสภาพแวดล้อมตามปกติ
2. เด็กวัยอนุบาลที่เล่นในศูนย์เล่นสมมติที่มีการจัดสภาพแวดล้อมโดยใช้วัสดุอุปกรณ์ที่สัมพันธ์กับเรื่องที่เรียนและวัสดุอุปกรณ์ที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางภาษามีความสนใจในการเขียนมากกว่าเด็กวัยอนุบาลที่เล่นในศูนย์เล่นสมมติที่มีการจัดสภาพแวดล้อมตามปกติ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการทดลองเป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหนองเกตุน้อย อำเภอป่าทอง จังหวัดชลบุรี ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 จำนวน 2 ห้องเรียน

ซึ่งได้มาโดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกตพฤติกรรมความสนใจในการอ่านและเขียนของนักเรียนอนุบาล ทั้ง 2 ห้องเรียน ห้องละ 22 คน เป็นเวลา 2 สัปดาห์ ก่อนการทดลอง แล้วนำคะแนนที่ได้มา เรียงลำดับ จากนั้นย่อไปหามาก และจับคู่คะแนนที่เท่ากันได้ 15 คู่ นำมาแบ่งเป็น 2 กลุ่ม โดยวิธี สุ่มอย่างง่ายเป็น กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 15 คน รวมตัวอย่างประชากร ครั้งนี้ 30 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้แก่ แบบสังเกตพฤติกรรมความสนใจในการอ่านและเขียนของเด็กวัยอนุบาล ประกอบด้วย

1. พฤติกรรมความสนใจในการอ่าน 6 พฤติกรรม
2. พฤติกรรมความสนใจในการเขียน 6 พฤติกรรม

3. แผนการสอนและคู่มือการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์เล่นสมมติ

3.1 แผนการสอนเพื่อให้ตัวอย่างประชากรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ เรื่องที่ จัดสภาพแวดล้อม ซึ่งครอบคลุมเนื้อหาจาก 4 หน่วยการสอนจำนวน 8 เรื่อง คือ หน่วยบุคคล ที่ควรรู้จัก ได้แก่ เรื่อง ครู แพทย์ บุรุษไปรษณีย์ หน่วยชุมชนของเรา ได้แก่ เรื่อง ร้านขายของ ร้านอาหาร หน่วยยานพาหนะ ได้แก่ เรื่อง สถานีขนส่ง และหน่วยพลังงาน ได้แก่ เรื่อง ปิมน้ำมัน โดยสร้างแผนการสอนเรื่องละ 5 แผน รวมทั้งสิ้น 40 แผน ตามแผนการจัดประสบการณ์ ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

3.2 คู่มือการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์เล่นสมมติซึ่งครอบคลุมเนื้อหาในแผนการสอน ทั้ง 8 เรื่อง ได้แก่ เรื่อง ครู แพทย์ บุรุษไปรษณีย์ ร้านขายของ ร้านอาหาร สำนักงาน สถานีขนส่ง และปิมน้ำมัน โดยสร้างคู่มือเป็น 2 ชุด คือ คู่มือชุดที่ 1 การจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์เล่นสมมติ ของกลุ่มทดลอง โดยใช้วัสดุอุปกรณ์ที่สัมพันธ์กับเรื่องที่เรียนในแผนการสอนแต่ละสัปดาห์และวัสดุอุปกรณ์

ที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการภาษารวมจำนวน 8 แผน เพื่อนำไปใช้ แผนละ 1 สัปดาห์ เป็นเวลา 8 สัปดาห์คู่มือชุดที่ 2 การจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์เล่นสมมติของกลุ่มควบคุม โดยใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการเล่นสมมติเป็น บุคคลต่างๆ ที่ครอบคลุมเนื้อหาทั้ง 8 เรื่องที่เรียนในแต่ละสัปดาห์แต่จัดตามแผนการจัดประสบการณ์ ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ มีจำนวน 1 แผน เพื่อนำไปใช้ทุกวัน เป็นเวลา 8 สัปดาห์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยดำเนินการสอนกลุ่มตัวอย่างทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมพร้อมกันในช่วงกิจกรรมวงกลมโดยใช้แผนการสอนจำนวน 40 แผน เป็นเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 30 นาทีหลังจาก นั้นให้กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ได้เข้าไปเล่นในศูนย์เล่นสมมติ โดยกลุ่มทดลองได้เล่นในศูนย์เล่นสมมติที่จัดสภาพแวดล้อมตามคู่มือชุดที่ 1 ซึ่งจัดให้มีวัสดุอุปกรณ์ที่สัมพันธ์กับเรื่องที่เรียนตามแผนการสอน และวัสดุอุปกรณ์ที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการภาษา กลุ่มทดลองได้เล่นเป็นเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 60 นาที ส่วนกลุ่มควบคุมได้เข้าไปเล่นในศูนย์เล่นสมมติที่จัดสภาพแวดล้อมตามคู่มือชุดที่ 2 ซึ่งจัดให้มีวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเล่นสมมติบทบาทของบุคคลต่างๆ ที่ครอบคลุมเนื้อหาที่เรียน โดยกลุ่มควบคุมได้เล่นเป็นเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน เช่นเดียวกัน

4.2 ในระหว่างที่กลุ่มตัวอย่างเล่นในศูนย์เล่นสมมติทุกครั้ง ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยได้ใช้แบบสังเกตพฤติกรรมความสนใจในการอ่านและเขียนของเด็กวัยอนุบาล โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยคนที่ 2 ใช้สังเกตพฤติกรรมความสนใจของกลุ่มทดลอง ส่วนผู้ช่วยวิจัยคนที่ 1 และผู้ช่วยวิจัยคนที่ 3 ใช้สังเกตพฤติกรรมความสนใจของกลุ่มควบคุม การสังเกตพฤติกรรมนี้ได้ทำทุกวันเป็นเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 60 นาที ตั้งแต่กลุ่มตัวอย่างเดินเข้ามาเล่นในศูนย์เล่นสมมติจนกระทั่งเปลี่ยนไปเล่นศูนย์อื่น โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยเริ่มสังเกตพฤติกรรมความสนใจในการอ่านและเขียน ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่เด็กได้เล่นในศูนย์ต่างๆอย่างอิสระ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยได้สังเกตการเล่นในศูนย์เล่นสมมติของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่มแล้ว ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการนำคะแนนของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยที่ได้จากการสังเกต พฤติกรรมความสนใจในการอ่านและเขียนของนักเรียนแต่ละคนมารวมกันแล้วหาค่าเฉลี่ย รวมคะแนนเฉลี่ยที่ได้ของนักเรียนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมาคำนวณหาค่า มีชดิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมความสนใจในการอ่านและเขียนระหว่างกลุ่มทดลอง และ กลุ่มควบคุม โดยการทดสอบค่าที่ (t-test)

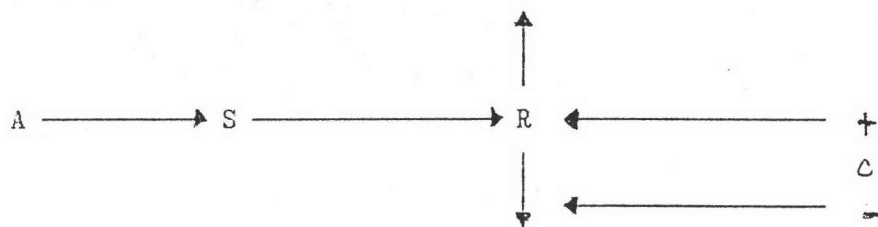
สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า

1. เด็กวัยอนุบาลที่เล่นในศูนย์เล่นสมมติที่มีการจัดสภาพแวดล้อมโดยใช้วัสดุอุปกรณ์ที่สัมพันธ์กับเรื่องที่เรียน และวัสดุอุปกรณ์ที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา มีพฤติกรรมความสนใจในการอ่านและเขียน มากกว่าเด็กวัยอนุบาลที่เล่นในศูนย์เล่นสมมติตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทุกพฤติกรรม
2. นักเรียนกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมความสนใจในการอ่านมากที่สุด คือ เปิดหนังสือ ดูรูป หรือข้อความ ส่วนนักเรียนกลุ่มควบคุมมีพฤติกรรมในการอ่านมากที่สุด คือ หยิบจับหนังสือต่างๆ มาดู
3. เด็กวัยอนุบาลที่เล่นในศูนย์เล่นสมมติที่มีการจัดสภาพแวดล้อมโดยใช้วัสดุอุปกรณ์ที่สัมพันธ์กับเรื่องที่เรียนและวัสดุอุปกรณ์ที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางภาษามีพฤติกรรมความสนใจในการเขียนมากกว่าเด็กวัยอนุบาลที่เล่นในศูนย์เล่นสมมติที่มีการจัดสภาพแวดล้อมตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05
4. นักเรียนกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมความสนใจในการเขียนมากที่สุด คือ หยิบจับดินสอ ปากกา และกระดาษมาขีดเขียนหรือวาดรูป ส่วนนักเรียนในกลุ่มควบคุมมีพฤติกรรมในการเขียนมากที่สุดคือ มองดูเพื่อนเขียน
5. นักเรียนกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมความสนใจในการอ่านมากที่สุด ในศูนย์เล่นสมมติที่จัดสภาพแวดล้อมเรื่องแพทย์ และมีพฤติกรรมความสนใจในการเขียนมากที่สุด ในศูนย์เล่นสมมติเรื่อง บุรุษไปรษณีย์

อภิปรายผลการวิจัย

1. เด็กวัยอนุบาลที่เล่นในศูนย์เล่นสมมติที่มีการจัดสภาพแวดล้อมโดยใช้วัสดุอุปกรณ์ที่สัมพันธ์กับเรื่องที่เรียนและวัสดุอุปกรณ์ที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางภาษามีความสนใจในการอ่านและเขียนมากกว่าเด็กวัยอนุบาลที่เล่นในศูนย์เล่นสมมติที่มีการจัดสภาพแวดล้อมตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญที่ .05 ทุกพฤติกรรม ซึ่งตรงกับหลักจิตวิทยาที่ว่าสภาพแวดล้อมมีสิ่งเร้าที่ทำให้อินทรีย์แสดงพฤติกรรมออกมาซึ่งพฤติกรรมนั้นจะมีผลกระทบตามมา และผลกระทบนั้นมีผลทำให้พฤติกรรมที่อินทรีย์แสดงออกมานั้นเพิ่มขึ้นหรืออยู่ในระดับคงที่ถ้าผู้แสดงพฤติกรรมมีความสนใจในผลกระทบนั้นหรือลดลงถ้าผู้แสดงพฤติกรรมไม่มีความพึงพอใจในผลกระทบนั้น (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต , 2526) และการที่เด็กในกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมความสนใจได้เปลี่ยนแปลงไปมากกว่าเด็กในกลุ่มควบคุมสอดคล้องกับทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบการกระทำ (Operant Condition) ของ สกินเนอร์ (Skinner, 1969) ซึ่งกล่าวว่าความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกับสภาพแวดล้อมเป็นตัวทำให้เกิดพฤติกรรม (Antecedent) กับผลกระทบ (Consequence) ที่เกิดขึ้นหลังจากที่อินทรีย์ได้แสดงพฤติกรรมนั้นแล้ว (Kazdin, 1977) ดังแผนภาพที่แสดงต่อไปนี้

A คือ สภาพแวดล้อม

S คือ สิ่งเร้า

R คือ พฤติกรรมอันเป็นผลมาจากสิ่งเร้า

C⁺ หมายถึง ผลกระทบที่ผู้แสดงพฤติกรรมแสดงแล้วมีผลทำให้พฤติกรรมเพิ่มขึ้น

C⁻ หมายถึง ผลกระทบที่ผู้แสดงพฤติกรรมแสดงแล้วมีผลทำให้พฤติกรรมลดลง

ดังนั้น จะเห็นได้ว่า การจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์เล่นสมมติโดยใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบการเล่นสมมติที่สัมพันธ์กับเรื่องที่เรียน และวัสดุอุปกรณ์ที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาเป็นสิ่งเร้าที่ทำให้เกิดพฤติกรรมความสนใจในการอ่านและเขียนมากขึ้น ซึ่งอาจเป็นเพราะเหตุผลดังต่อไปนี้

1) ในด้านพฤติกรรมความสนใจในการอ่านของเด็กจากการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์เล่นสมมติที่มีการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา เช่น หนังสือ วารสาร นิตยสาร ป้ายข้อความต่าง ๆ ที่เร้าความสนใจให้นักเรียนเกิดความอยากรู้อยากเห็นและอยากอ่าน และมีวัสดุอุปกรณ์ให้เด็กได้เล่นแสดงบทบาทสมมติของบุคคลต่าง ๆ ที่พบเห็นได้ให้ชีวิตประจำวันเช่น ครู แพทย์ พยาบาล บุรุษไปรษณีย์ พ่อค้า แม่ค้า พนักงานเสิร์ฟ พนักงานบริษัทต่าง ๆ คนขับรถ พนักงานเก็บเงินค่ารถ และพนักงานประจำปั้มน้ำมัน อาจเป็นส่วนที่ทำให้เด็กมีพฤติกรรมความสนใจในการอ่านเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ แฮร์ริสและสมิธ (Harris and Smith , 1980) ที่กล่าวว่าสิ่งที่มีผลต่อการเกิดทักษะความสนใจในการอ่านก็คือประสบการณ์ที่เด็กได้รับจากกิจกรรมการอ่านในชีวิตประจำวัน และจากการจัดสภาพแวดล้อม นอกจากนี้จากจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่นการจัดมุมหนังสือในชั้นเรียน และจัดทำป้ายประกาศให้เป็นที่สนใจของเด็ก ๆ ช่วยกระตุ้นความสนใจในการอ่านของเด็กด้วย ซึ่งสอดคล้องกับที่ ประเทิน มหาจันทร์ (2523) ได้กล่าวว่า การเปลี่ยนเนื้อหาและข้อความให้ทันสมัยอยู่เสมอ ทำให้เรื่องราวมีความเหมาะสมกับประสบการณ์ของเด็ก

ดังนั้นการที่เปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้ด้วยการเล่นในศูนย์เล่นสมมติ ที่มีการจัดสภาพแวดล้อมให้ใกล้เคียงกับสภาพในชุมชนที่เด็กรู้จักและสามารถพบเห็นได้ในชีวิตประจำวัน ทำให้เด็กคุ้นเคยไม่รู้สึกว่าเป็นการเรียนการสอน ทำให้มีเต็มใจ ตื่นเต้นและกระตือรือร้นที่จะกระทำกิจกรรม มีการนำไปพูดคุยกับผู้ปกครองที่บ้าน และถึงแม้ว่าจะป่วยก็ยังรีบเร้าให้ผู้ปกครองมาส่งที่โรงเรียนไม่ยอมขาดเรียน และการนำวัสดุอุปกรณ์ที่ส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา เช่น หนังสือและวัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับการเขียนต่าง ๆ เช่น ดินสอ ปากกา และกระดาษ ที่จัดให้เด็กได้ใช้ประกอบการเล่นบทบาทสมมติ เป็นการให้โอกาสเด็กได้ทดลอง โดยไม่ต้องกลัวผิด ทำให้เด็กเกิดความกล้าและเชื่อมั่นมากขึ้นจึงทำให้มีความสนใจและกระตือรือร้นอยากที่จะอ่านต่อไป

2) ในด้านพฤติกรรมความสนใจในการเขียนของเด็ก จากการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์เล่นสมมติ มีการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาโดยเฉพาะที่เกี่ยวกับการเขียน เช่น ดินสอ หลาก ๆ ชนิด, ปากกา, สี, และกระดาษชนิดต่าง ๆ ให้เด็กได้ใช้เล่นประกอบกับการแสดงบทบาทของบุคคลต่าง ๆ ที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน มีส่วนที่ทำให้เด็กมีพฤติกรรมความสนใจในการเขียนเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับเตื่อนใจ ตันงานตรง (2530) ที่กล่าวว่าในการเขียนควรเตรียมอุปกรณ์การเขียนชนิดต่าง ๆ สำหรับการเขียนไว้ให้ และควรจัดวางในที่ที่เด็กสามารถหยิบมาใช้ได้สะดวก กระดาษที่ใช้เขียนควรมีขนาดและสีต่าง ๆ กันด้วยเพื่อให้เกิดแรงจูงใจอยากเขียนหนังสือยิ่งขึ้น

การเล่นในศูนย์สมมติที่จัดวัสดุอุปกรณ์ชนิดที่เด็กเคยเห็นผู้ใหญ่ใช้ในชีวิตรประจำวัน เช่น ใช้ปากกา กระดาษในการเขียนจดหมายถึงญาติพี่น้อง ทำให้เด็กเกิดความสนใจอยากทดลองทำตามหรือเลียนแบบการกระทำของผู้ใหญ่ทำ ซึ่งทำให้เด็กมีความกล้าและเชื่อมั่นในการเขียนมากขึ้น ซึ่งสังเกตเห็นจากการทดลองในช่วงแรก เด็กส่วนใหญ่มีการลังเล ไม่ค่อยกล้าเขียน แต่ในช่วงหลังเด็กมีความเชื่อมั่นและกล้าลองเขียนมากขึ้น และรู้สึกสนุกกับการใช้ภาษาเขียนติดต่อกันในระหว่างการเล่นสมมติ

2. จากการสังเกตพฤติกรรมในการอ่านจากการเล่นสมมติที่สัมพันธ์กับเรื่องที่เรียนทั้ง 8 เรื่อง ของนักเรียนในกลุ่มทดลองพบว่า เรื่องแพทย์ทำให้นักเรียนมีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมความสนใจในการอ่านสูงที่สุด ส่วนเรื่องปืมน้ำมัน นักเรียนมีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมความสนใจในการอ่านต่ำสุด ทั้งนี้่าจะป็นเพราะว่า แพทย์เป็นบุคคลที่เด็กรู้จัก คุณเคยและมีประสบการณ์ในการไปพบแพทย์ทั้งที่คลินิกและโรงพยาบาลกันแล้วทุกคน เด็กจึงมีความสนใจและกระตือรือร้นในการเล่นและทำกิจกรรมต่าง ๆ มาก นอกจากนี้การจัดสภาพแวดล้อมให้เด็กเล่นบทบาทสมมติเรื่องแพทย์ เปิดโอกาสให้เด็กได้อ่านหนังสือในระหว่างคอยพบแพทย์และให้เด็กได้ดูอ่านป้ายข้อความแนะนำความรู้ต่างๆและพูดคุยกัน จึงทำให้เด็กมีพฤติกรรมความสนใจในการอ่านมาก ส่วนในเรื่องปืมน้ำมัน แม้จะมีอยู่ในชั้นที่โรงเรียนตั้งอยู่ เด็กบางคนก็ไม่เคยไปเติมน้ำมันเลย และป้ายข้อความที่ติดไว้ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับรถ การดูแลรักษาฯ ซึ่งเด็กผู้ชายจะให้ความสนใจและพูดคุยกันมากกว่าเด็กผู้หญิง ดังนั้นจึงทำให้มีค่าเฉลี่ยของความสำเร็จในการอ่านต่ำที่สุด

3. จากการสังเกตพฤติกรรมในการเขียนจากการเล่นสมมติที่สัมพันธ์กับเรื่องที่เรียนทั้ง 8 เรื่องของนักเรียนในกลุ่มทดลองพบว่าเรื่องบุรุษไปรษณีย์ ทำให้นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรม

ความสนใจในการเขียนสูงที่สุด ส่วนเรื่องร้านขายของ นักเรียนมีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมความสนใจในการเขียนต่ำสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในเรื่องบุรุษไปรษณีย์ มีการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับการเขียน เช่น กระดาษเขียนจดหมาย ซองจดหมาย ดินสอและปากกา ให้เด็กได้เล่นโดยใช้การเขียนในการติดต่อสื่อสารกันให้เด็กได้เล่นรับ-ส่งจดหมาย และข่าวสารต่าง ๆ จึงทำให้เด็กมีความสนใจและกระตือรือร้นที่จะเขียนมาก แต่ในเรื่องร้านขายของเป็นการเล่นซื้อขายการคิดคำนวณราคาสินค้าและการพูดคุยต่อรองและมีการโฆษณาขายสินค้ากันมากกว่า ทำให้พฤติกรรมความสนใจในการเขียนมีน้อย

4. จากการเปรียบเทียบพฤติกรรมความสนใจในการอ่านและเขียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เป็นรายพฤติกรรมพบว่าคะแนนพฤติกรรมความสนใจในการอ่านและเขียน ของกลุ่มทดลองสูงกว่าคะแนนพฤติกรรมความสนใจในการอ่านและเขียนของกลุ่มควบคุมทุกพฤติกรรม อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 นักเรียนกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมความสนใจในการอ่านมากที่สุด คือ เปิดหนังสือดูรูปหรือข้อความ ส่วนนักเรียนกลุ่มควบคุมมีพฤติกรรมความสนใจในการอ่านมากที่สุด คือ หยิบจับหนังสือต่าง ๆ มาดู ส่วนพฤติกรรมความสนใจในการเขียน นักเรียนกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมความสนใจในการเขียนมากที่สุด คือ หยิบจับดินสอ ปากกาและกระดาษมาขีดเขียนหรือวาดรูป ส่วนนักเรียนกลุ่มควบคุมมีพฤติกรรมความสนใจในการเขียนมากที่สุด คือ มองดูเพื่อนเขียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในการจัดสภาพแวดล้อมศูนย์เล่นสมมติของกลุ่มทดลอง ที่มีการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการเล่นสมมติที่สัมพันธ์กับเรื่องในแต่ละสัปดาห์ และมีการนำวัสดุอุปกรณ์ที่ส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา เช่น หนังสือ นิทาน การ์ตูน นิตยสาร วารสาร สัญลักษณ์ป้ายข้อความต่างๆ และวัสดุอุปกรณ์ในการเขียนเช่น ดินสอ ปากกา และกระดาษชนิดต่างๆ ให้เด็กได้ใช้ทดลอง ฝึกหัดอ่านและเขียนที่สัมพันธ์กับเรื่องที่เล่นในแต่ละสัปดาห์ ทำให้เด็กมีความสนใจ กระตือรือร้นที่จะทำกิจกรรมต่างๆ ในระหว่างการเล่นด้วยความเต็มใจ และสนุกสนานส่วนการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์เล่นสมมติของกลุ่มควบคุมจะมีการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการเล่นสมมติเป็นบุคคลต่างๆ ที่ครอบคลุมเนื้อหาทั้ง 8 เรื่อง ตามแผนการสอน ให้เด็กเล่นอย่างอิสระในการแสดงบทบาทของบุคคลต่างๆ ซึ่งเด็กก็มีความสนใจและกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมในระหว่างการเล่นด้วยเช่นกัน แต่จะแสดงพฤติกรรมความสนใจในการอ่านและเขียนน้อย

โดยเด็กจะสนใจในการแสดงบทบาท การแต่งตัวและการสนทนาพูดคุยกัน ซึ่งในกลุ่มทดลองเด็กจะแสดงพฤติกรรมความสนใจในการอ่านและเขียนมากกว่า โดยมีพฤติกรรมในการเปิดหนังสือดูรูปหรือข้อความ และหยิบจับดินสอ ปากกาและกระดาษมาขีดเขียนหรือวาดรูปมากที่สุด มีการใช้ภาษาเขียนในการติดต่อส่งข่าวสารกัน มีการช่วยเหลือกันในขณะที่เล่น และมีการแบ่งกันแสดงบทบาทต่างๆ รู้จักตกลงผลัดเปลี่ยนกันเล่น ซึ่งสอดคล้องกับการทดลองมอร์โรว์ (Morrow, 1990) ที่ทดลองจัดสภาพแวดล้อมให้เด็กเล่นบทบาทสมมติในเรื่องคลินิคสัตว์แพทย์โดยมีการจัดฉากสถานที่ใช้วัสดุอุปกรณ์ที่สัมพันธ์กับเรื่องการเล่น และนำวัสดุอุปกรณ์ในการอ่านเขียนต่างๆ มาประกอบในการเล่น โดยมีครูแนะนำ ซึ่งจะพบว่าเด็กมีการแสดงความสามารถในการอ่านและเขียน เช่น การหยิบจับหนังสือ อ่านให้เพื่อนฟัง การเล่าเรื่อง มีการวาดภาพ การเขียนในลักษณะขีดเขียน มากกว่ากลุ่มที่ไม่เปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม ดังนั้นการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อให้เด็กเกิดความสนใจ เกิดการเรียนรู้อย่างเต็มใจ และสนุกสนานเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องคำนึงถึงในการจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นอนุบาล

ข้อสังเกตที่ได้จากการวิจัย

1. จากการเล่นสมมติแสดงบทบาทของบุคคลต่าง ๆ ของนักเรียนได้รับอิทธิพลจากสื่อมวลชนมาก โดยเฉพาะโทรทัศน์ นักเรียนมีการแสดงบทบาทของตัวเองละครเด่น ๆ จากโทรทัศน์ เช่น เป้าบินจิ้นและจิ้นเจา ทั้งที่เรียนและจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ให้เล่นสมมติเกี่ยวกับ แพทย์ ทั้งนี้เพราะไม่มีการบังคับในการเล่น ครูเพียงแต่แนะนำวิธีเล่น และวิธีใช้วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ จากนั้นปล่อยให้ นักเรียนเล่นอย่างอิสระ นอกจากจะมีปัญหาหรือนักเรียนต้องการความช่วยเหลือครูจึงจะเข้าไปร่วมเล่น หรือให้คำแนะนำ

2. เด็กที่มีพฤติกรรมความสนใจในการอ่านและการเขียนน้อยมักจะมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าว ชอบเล่นรุนแรง เช่น การเตะต่อยและต่อสู้กัน และส่วนใหญ่จะเป็นเด็กผู้ชายมากกว่าเด็กผู้หญิง
3. นักเรียนไม่รู้วิธีรักษาหนังสือ ไม่รักษาหนังสือเท่าที่ควร และบางครั้งจะเปิดหนังสือไม่เป็นไปโดยเริ่มเปิดด้านหลังก่อนด้านปก

ข้อเสนอแนะ

1. บทบาทของครูในการจัดการเรียนการสอน ควรมีการจัดเตรียมสภาพแวดล้อมเพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้เกิดการค้นพบด้วยตนเอง และควรจะให้เด็กเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดเตรียมสภาพแวดล้อมและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับเรื่องที่เรียนจะทำให้เด็กเรียนมีความกระตือรือร้น สนใจในการเรียนมากขึ้นอีกทั้งสื่อและวัสดุอุปกรณ์สามารถใช้เศษวัสดุหรือสิ่งของที่ไม่ใช้แล้วได้ เช่น กล่องยาสีฟัน, กล่องสบู่, ขวดนมผง, ขวดน้ำมันพืช ฯลฯ นอกจากนี้ในการดูแลนักเรียนในช่วงการเล่นอิสระตามศูนย์การเรียนต่าง ๆ ควรปล่อยให้เด็กเป็นอิสระแต่ไม่ใช่ทอดทิ้ง ครูควรคอยดูแล ให้คำแนะนำโดยเฉพาะในช่วงแรกของการเปลี่ยนกิจกรรมใหม่
2. การประเมินผลนักเรียนระดับชั้นอนุบาล ควรใช้การสังเกตพฤติกรรมของเด็กด้วยและครูควรฝึกฝนทักษะการสังเกตให้มีความชำนาญ เพราะจะทำให้รู้จักและเข้าใจนักเรียนมากขึ้น สามารถช่วยแก้ไข และให้คำแนะนำ ได้ถูกต้องตามความต้องการของนักเรียน
3. การเลือกเรื่องที่จะให้นักเรียนเล่นในศูนย์เล่นสมมตินอกจากเรื่องบุคคลในอาชีพต่างๆ แล้ว จัดให้นักเรียนช่วยกันคิดเรื่อง และจัดสภาพแวดล้อม หรืออาจเป็นเรื่องจากหนังสือที่เด็ก ๆ รู้จักดี หรือเป็นเรื่องตามละครโทรทัศน์ที่กำลังเป็นที่รู้จักกันดีในขณะนั้น
4. ควรมีการปลูกฝังให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านเขียน รักหนังสือ รู้จักวิธีดูแลรักษาหนังสือ รักการเขียน สนุกกับการเขียน รู้จักเขียนในที่สมควร ไม่ขีดเขียนเลอะเทอะตามหนังสือหรือตามฝาผนัง โดยการจัดสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการอ่านและเขียนในศูนย์ปกติเพื่อเตรียมความพร้อมในการอ่านเขียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์เล่นสมมติที่ส่งเสริมความสนใจ ความสามารถหรือทักษะในด้านอื่น ๆ ของเด็กวัยอนุบาล
2. ควรมีการศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์เล่นสมมติที่ส่งเสริมความสนใจในการอ่านและเขียน ของเด็กในระดับชั้นอื่น หรือในกลุ่มอายุที่แตกต่างกันหรือแยกเพศชายหญิงเปรียบเทียบกัน
3. ควรมีการศึกษาถึงวิธีการอื่น ๆ เช่น การจัดสภาพแวดล้อมที่บ้าน การเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่มีผลต่อความสนใจในการอ่านและเขียนของเด็กวัยอนุบาล